

Kosketusvarotoimet

Sairaalaympäristössä termi kosketusvarotoimet tarkoittavat samaa asiaa kuin vanha termi kosketuseristys. Eristys on kuitenkin juridinen termi ja sitä ei enää suositella käytettäväksi.

Kosketusvarotoimilla tehostetaan tavanomaisia varotoimia, jotta kosketuksen välityksellä siirtyvien resistenttien tai muuten ongelmallisten mikrobien leviämisen riskiä terveydenhuollossa voidaan edelleen vähentää.

Kosketusvarotoimet eivät ole yksistään riittävät, jos tavanomaisten varotoimien – erityisesti käsihygienian – toteutuminen on huonoa. Kosketusvarotoimet eivät saa heikentää potilaan saamaa hoitoa, tutkimuksia ja kuntoutusta.

Katso myös taulukkomuotoinen [ERISTYS- ja VAROTOIMILUOKAT](#).

Kosketusvarotoimien tuomat lisätoimet verrattuna tavanomaisiin varotoimiin ovat

- **suojainten käyttö** kaikessa fyysisessä kosketuksessa potilaaseen ja hänen lähiympäristöönsä (ei siis esim. keskusteltaessa)

Lisäksi kosketusvarotoimia noudatettaessa

- potilas sijoitetaan yhden hengen huoneeseen tai saman mikrobin kantajien kanssa yhteiseen huoneeseen
- käytetään potilaskohtaisia hoito- ja tutkimusvälineitä

Käsihygienia	Kuten tavanomaisissa varotoimissa
Suojainten oikea käyttö	Käytä suojakäsineitä <ul style="list-style-type: none">• kosketettaessa käsin potilasta tai hänen lähiympäristöään Käytä suojatakia tai hihallista suojaesiliinaa <ul style="list-style-type: none">• fyysisessä kontaktissa potilaaseen tai hänen lähiympäristöönsä kuten<ul style="list-style-type: none">○ läihoidossa○ lääkärin tutkimuksessa ja○ huoneen siivouksessa Käytä kirurgista suu-nenäsuojusta <ul style="list-style-type: none">• kuten tavanomaisissa varotoimissa Käytä silmäsuojusta tai visiiriä <ul style="list-style-type: none">• kuten tavanomaisissa varotoimissa
Aseptiset työtavat	Kuten tavanomaisissa varotoimissa

Lisäksi kosketusvarotoimiin kuuluvat seuraavat tavanomaisia varotoimia tehostavat käytännöt:

Tiedottaminen ja potilaan ohjaus	<p>Kerro potilaalle kosketusvarotoimista ja niiden tarkoituksesta</p> <ul style="list-style-type: none"> • anna tietoa kyseisestä ongelmamikrobista <p>Laita huoneen oveen kosketusvarotoimikyltti</p> <p>Tiedota kosketusvarotoimista hoitoon osallistuvia ja jatkohoitopaikkaa</p> <p>Opasta vierailijoita toteuttamaan käsihygieniää</p>
Potilashuoneen valinta	<p>Sijoita potilas yhden hengen huoneeseen tai saman mikrobin kantajien kanssa yhteiseen huoneeseen</p> <ul style="list-style-type: none"> • oma WC- ja suihkutila
Potilashuoneen varustelu	<p>Tavanomaisten varotoimen lisäksi</p> <ul style="list-style-type: none"> • varaa huoneen yhteyteen (sulkuun tai käytävälle) hoidossa käytettävät suojaimet ja suojainten käyttöohje • varaa huoneeseen potilaskohtaiset tutkimus- ja hoitovälineet, muista vaihtokäsineet ja käsihuhde, jätteastiat (myös riskijätteastia) ja pyykkiteline
Hoito- ja tutkimusvälineiden huolto	<p>Kuten tavanomaisissa varotoimissa</p>
Siivous	<p>Siivotaan työjärjestyksessä viimeisenä. Varaa tarvittavat välineet kerralla mukaan kosketusvarotoimihuoneeseen</p> <p>Käytä siivotessa suojatakkaa tai hihallista suojaesiliinaa sekä suojakäsineitä.</p> <p>Tee ylläpito- ja loppusiivous</p> <ul style="list-style-type: none"> • huone- tai potilasvyöhykekohtaisilla siivousvälineillä • kosketuspinnat ja, WC- ja pesutilat: kloori 500 ppm, ripulitaudeissa: kloori 1000 ppm X 2/vrk, muut pinnat yleispuhdistusaine • CPE- ja ESBL (Klebsiella) –kantajan huoneen purkusiivouksessa WC-pönttöön, lattiakaivoon ja potilashuoneen sekä WC:n lavuaarin viemäriaukoon valutetaan 4 dl laimentamatonta klooriliuosta, jonka annetaan vaikuttaa 60 min ennen harjausta. Huoneen käsittelyä siivouksen jälkeen vetyperoksidi –kuivasumutuksella (Nocospray) suositellaan, jos laite on käytettävissä. <p>Kiinnitä erityinen huomio kosketuspintojen ja saniteettitilojen puhdistukseen</p> <p>Eritetahrat tulee desinfioida heti eritetahradesinfektion periaatteella kuten tavanomaisissa varotoimissa. Eritetahradesinfektio-ohje</p>
Pyykki	<p>Huonekohtainen keräily. Pyykkisäkkitelineessä voidaan käyttää suojasäkkiä. Tartuntavaarallinen pyykki¹ pakataan eristyshuoneessa saumasta sulavaan pussiin joka pakataan keltaiseen eristyspyykkisäkkiin.</p>
Jätteet	<p>Huonekohtainen keräys. Säkit varustetaan osaston tunnuksella. Huoneen jätesäkkitelineessä voidaan käyttää suojasäkkiä.</p>
Ruokailu ja ruokailuvälineet	<p>Kuten tavanomaisissa varotoimissa</p>
Potilaan siirtokuljetus	<p>Kuten tavanomaisissa varotoimissa</p>

¹Tartunnanvaarallisena pyykinä käsitellään täi- ja syyhytötilaiden sekä harvinaisia tartuntatauteja (esim SARS, lintuinfluenssa) sairastavien pyykkiä. Verenvuotokuumeita epäiltäessä pyykki käsitellään jätteenä.